माभूत्। पूर्व्ववाक्येन साधनस्य यज्ञस्योपक्षयाभावः, उत्तर-वाक्येन साध्यस्य फलस्याप्युपक्षयाभावः। हे पुरोडाश त्वं 'दिशां' दिग्वासिजनानां, 'क्लृप्तिः' सामर्थ्यं, स्वस्वव्यापारक्षमता, सैव त्वम् 'असि'। अतस्त्वत्प्रसादात् 'मे' मदर्थं, 'दिशः' दिग्-वासिजनाः। आदरार्थं पुनर्व्वचनम्। ताश्च दिशो द्विविधाः, दैव्यो मानुष्यश्च। आदित्यगत्या सम्पादिताः प्राच्यादयो दैव्यः, मनुष्याणां परस्परावस्थानापेक्षया परिकल्पिताः प्राच्यादयो मानुष्याः। यद्वा 'दिशः' देशकालव्यवस्थाः, ताश्च प्रजापत्यादि-कृता दैव्यः, मन्वादिकृता मानुष्यः। अहोरात्रादयः स्पष्टाः। किं बहुना सर्व्वत्र त्वमेव 'क्लृप्तिः' सामर्थ्यम्, 'असि'। त्वज्जनित-यज्ञाधीनत्वात् सर्व्वव्यवहारसामर्थ्यस्य। अतो 'मे' मदर्थं, सर्व्वं दिगादिकं कल्पतां॥

(१७) अथ चतुर्धाकृतस्य पुरोडाशस्य दिक्षु व्यूहने मन्त्र-माह। "आशानां त्वाशापालेभ्यः। चतुर्भ्यो अमृतेभ्यः। इदं भूतस्याध्यक्षेभ्यः॥ ८॥ विधेम हविषा वयम्। भजतां भागो भागम्। मा भागो भक्तम्। निरभागं भजामः। अपस्विन्व। ओषधीर्जिन्व। द्विपात् पाहि। चतुष्पादव। दिवो वृष्टिमेरय। ब्राह्मणानामिदꣳ हविः॥ ९॥ सोम्यानागꣳ सोमपी-थिनाम्। निर्भक्तो ब्राह्मणः। नेहा ब्राह्मणस्यास्ति" इति। हे पुरोडाश 'त्वां', 'आशानां' सर्व्वासां दिशां सम्बन्धिभ्यः, 'आ-शापालेभ्यः' दिक्पालकेभ्यः, 'चतुर्भ्यः' इन्द्रयमवरुणकुवेरेभ्यः, 'अमृतेभ्यः' देवेभ्यः, समर्पयामीति शेषः। 'भूतस्य' सिद्धस्यास्य